

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра української мови і літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
іноземної та слов'янської
філології

А.М.Коваленко

» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
2.13 ЛІТЕРАТУРА УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність – 014 Середня освіта (Українська мова і література)

освітньо-професійна програма – Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології

«30» серпня 2019 р.

Голова
Семенов О.М., д.пед.н., професор

Розробник: **Кириленко Надія Іванівна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 1 від «30» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Семенов О.М., д.пед.н., професор

Рецензенти:

Владимирова Валентина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент;
Харченко Інна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній ступінь: магістр	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120		Рік підготовки:	
		6-й	6-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Консультації	
		4 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	110 год.
		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення магістрантів із творчістю письменників української діаспори ХХ століття; забезпечення розуміння закономірностей та особливостей розвитку літератури української діаспори цього періоду; формування цілісного уявлення про літературний процес ХХ століття, вироблення наукового підходу до аналізу художніх творів зазначеного періоду, формувати загальні та фахові компетентності.

Завдання курсу – забезпечити магістрантів основними теоретичними знаннями з літератури діаспори, підготувати до виконання самостійних завдань, які спрямовані на засвоєння змісту художніх творів, формування літературознавчого аналізу, порівняння ідейно-тематичної спільності, розкриття їх пізнавального, виховного й естетичного значення, що сприятиме підвищенню фахового рівня майбутніх вчителів-словесників.

Курс «Література української діаспори» побудований за розділами що дає можливість структурувати навчальний матеріал у систему та сприяє свідомому засвоєнню студентами знань у повному обсязі. При розподілі матеріалу враховувалися періодизація літератури діаспори сучасними літературознавцями, вимоги кредитно-трансферної системи навчання і необхідність вивчення літератури як мистецтва слова.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні знати:

- історію українського літературного процесу в діаспорі, об'єднаного діяльністю письменницьких організацій «МУР» та «Слово»;
- особливості розвитку літературних жанрів та стилів поза межами української материкової літератури;
- творчість знакових постатей української літературної еміграції, що довгий час перебувала поза межами української художньої словесності.

уміти:

- аналізувати художній доробок окремих представників літературного процесу в українській еміграції;
- визначати основні особливості творчої манери письменників та новаторські елементи поезики їх творів;
- охарактеризувати роль та значення творчості митців у творенні українського культурного простору в еміграції.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 ЗК 5 ЗК 7 ЗК 8	Знання та розуміння специфіки професії і предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять. Здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності. Здатність цінувати різноманітність та мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності,
-------------------------------------	--	---

		<p>діалогу і співпраці.</p> <p>Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ПК-1 ПК-2 ПК-4 ПК-6 ПК-8	<p>Здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.</p> <p>Здатність осмислювати мистецтво слова як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку української мови та мовознавства, української / світової літератури та літературознавства.</p> <p>Здатність виконувати різні види лінгвістичного, літературознавчого аналізу, до опанування технології роботи з фаховим текстом, реферувати, анотувати, редагувати, перекладати, укладати, нормативно вживати засоби наукової мови.</p> <p>Володіння методологією і методами наукового дослідження, уміння виконувати завдання проблемно-пошукового, дослідницького, творчого характеру.</p> <p>Здатність виконувати комплексний дослідницький проект з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань; брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).</p>

Методи, методики та технології: аналіз, синтез, описовий, біографічний, культурно-історичний, компаративний, структуралістський, психоаналітичний, типологічний методи; абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемний, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивно-комунікативний (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології) та методики формування загальних і професійних (фахових) компетентностей.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

Вступ до літературознавства
 Вступ до мовознавства
 Українська література
 Філософія
 Психологія
 Історія України
 Зарубіжна література

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання</p>	<p>ПРЗ 1 ПРЗ 5 ПРЗ 7 ПРЗ 10</p>	<p>Розуміння шляхів інноваційного розвитку системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень. Поглиблені знання історії та теорії літератури, стильових тенденцій у літературі ХХ-ХХІ століття. Базові уявлення про сучасні методи і методологію наукових досліджень у галузі філології. Знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних для успішного, ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 1 ПРУ 2 ПРУ 3 ПРУ 4 ПРУ 8</p>	<p>Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики української мови та літератури. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. цифрових для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності. Уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; пропонує шляхи вирішення досліджуваної проблеми, аргументуючи власну позицію. Здатний діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності. Бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).</p>

Комунікація:	ПРА 3	Здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.
---------------------	--------------	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів
90 - 100	Отримують студенти, які були активними на всіх заняттях, засвідчують високий рівень осмислення вивченого, виявляють вміння логічно, аргументовано аналізувати, узагальнювати, давати критичну оцінку критичному матеріалові, подають чіткі визначення термінів, виявляють творчі здібності в опрацюванні певних питань, чітко простежують історію літературного явища, вміють кваліфіковано вести дискусію. Відповіді не містять фактичних і мовленнєвих помилок.
82 – 89	отримують студенти, які відповідали на всіх заняттях, добре володіють навчальним матеріалом, виявляють уміння аналізувати, узагальнювати, знають визначення термінів, більшість теоретичних положень підтверджують прикладами; є спроби виконати проблемні завдання; спостерігається вміння коментувати літературні явища; відповіді не містять фактичних помилок, наявні окремі мовленнєві огріхи.
74 – 81	мають студенти, які відповідали на кожному занятті, уміють лише відтворити зміст лекції, але й переказують самостійно опрацьований матеріал за кількома джерелами, відповідають питання, знають визначення термінів, але відповіді не завжди конкретизовані прикладами, трапляються фактичні і мовленнєві помилки.
64 – 73	набирають ті студенти, які постійно працювали на заняттях, можуть відтворити матеріал лекції, при відповідях користуються самостійно укладеним конспектом; намагаються подати визначення термінів, але не завжди можуть навести приклади; не готові виконувати проблемні завдання; відповіді містять фактичні і мовленнєві помилки. Магістранти здійснюють мислительну діяльність під керівництвом керівника.
60 – 63	отримують студенти, які відтворюють матеріал лекції, переказують самостійно опрацьований матеріал. Магістранти відповідають на питання, але у відповідях не точно подані визначення термінів, відповіді не конкретизовані прикладами, застосовують набутий знання лише у стандартних ситуаціях, наявні спрощені

	висловлювання; розумові операції фрагментарні або елементарні.
35 – 59	(з правом перескладання) мають студенти, які відтворюють половину матеріалу лекції чи самостійно опрацьованого матеріалу. Відповіді характеризуються низьким рівнем усвідомлення, завчасно напам'ять матеріали не можуть чітко пояснити, відсутні приклади. Відповіді містять фактичні неточності і мовленнєві помилки.
1 – 34	(без права перескладання) отримують ті студенти, які епізодично відтворюють теоретичний матеріал на рівні уривчасто переказування конспекту лекції, порушена послідовність відповідей. Магістранти не завжди розуміють суть питання, не можуть застосувати набуті знання в елементарних стандартних ситуаціях, часто використовують недоречно чужі думки; відповіді містять грубі фактичні помилки.

Розподіл балів

Поточний контроль									Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2					
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	45	100
Поточний контроль										
5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи									55	
7	6	6	6	6	6	6	6	6		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

тести, проекти, есе, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Еміграція як явище в контексті літературного процесу. Загальна характеристика української еміграції ХХ століття. Етапи. Центри.

Угрупування. Еміграція періоду 1919 – 1921 рр. : «Празька школа» поезії. Діяльність Українського вільного університету (УВУ).

Українські літературні угруповання у Варшаві.

Особливості поезії Л. Мосендза. Роман «Останній пророк».

Філософське осмислення поезії О. Стефановича.

Своєрідність творчості О. Лятуринської.

Тематико-проблемний діапазон творчості Ю. Клена.

Творчий шлях М. Ореста.

Особливості творчості Ю. Липи.

Прозова спадщина Галини Журби.

Художньо-тематичні обрії прози Д. Гуменної.

Художня спадщина Є. Маланюка.

Розділ 2. Літературні угруповання та яскраві представники української діаспори повоєнного десятиліття. Еміграція періоду 1945 – 1949 рр.

Діяльність Мистецького українського руху (МУРу).

Літературне об'єднання «Слово».

Специфіка творчості Т. Осьмачки.

Проблематика та художня своєрідність прози У. Самчука.

Життєвий і творчий шлях О. Ольжича.

Доля і творчість О. Теліги.

Творча спадщина В. Барки.

Інтелектуальна проза В. Домонтовича.

Творчість Ю. Косача.

Нью-Йоркська група поетів. Журнал «Нова поезія» – модернізація змісту і форми. «Нью-Йоркська група поетів» і національна літературна традиція.

Особливості творчості Б. Бойчука. Роман «Над сакральним озером».

Сюрреалістична поезія Б. Рубчака.

Своєрідність творчості Ю. Тарнавського.

Поезія екзистенціалізму О. Зуєвського.

Специфіка творчості І. Качуровського.

Творчий здобуток Віри Вовк.

Українська діаспора в Австралії.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Література української діаспори.

1. Причини й передумови першої хвилі еміграції селянства з Галичини та Буковини. Художні твори про еміграцію, народжені еміграційними процесами (творчість В. Стефаника, Т. Бордуляка, О. Маковея, О. Олеся, В. Винниченка, Б. Лепкого, С. Черкасенка). Перший часопис «Америка» (1886р.).
2. Роль фольклору на еміграції.
3. Другий етап еміграції. Етапи, центри, мистецькі течії, угруповання української діаспори..
4. Рух від «філософії життя» до «філософії чину» у творчості української еміграції міжвоєнного десятиліття.
 - Історіософська зумовленість постання «Празької школи», загальна характеристика її стилєвих ознак. Пафос національно-визвольної боротьби, посилений Ренесансом української культури з 20-х рр.
 - Полеміка з Д. Донцовим про призначення мистецтва.
5. Діяльність Українського вільного університету (УВУ).
6. Третя хвиля еміграції. Спроба інтеграції української літератури в період МУРу та Об'єднання українських письменників «Слово».
7. Утвердження української літератури в контексті світової – «Нью-Йоркська група». Естетичні та філософські концепції представників «Нью-Йоркської групи», обґрунтування вибору мистецтва в його іманентних виявах.

Тема 2. Творчість поетів «Празької школи»

1. Світоглядна позиція поетів «Празької школи».
2. Особливості життя і творчості Юрія Дарагана. Поетична палітра поезій. Збірка «Сагайдак» – передвісниця художньої платформи пражан. Поема «Мазепа».
3. Леонід Мосендз – український поет, прозаїк, есеїст, гуморист. Проблематика творчості Леоніда Мосендза (збірка «Зодіак» (1941), зб. новел і оповідань «Засів», «Людина покірна», «Відплата»; Історія українського національного руху в романі «Останній пророк». Тема еміграції та спокути в ліричній драмі «Вічний корабель»).
4. Життєтворчість Олекси Стефановича. Синтез язичництва й християнства, індивідуальна мова тврів. Романтично-символістичні елементи у ранній ліриці. Філософічність лірики. Історія України у творах.
5. Аналіз поезій Юрія Липи (зб. «Світлість», «Суворість»). Особливості публіцистики про літературу: статті: «Розмова з порожнею», «Розмова з минулим», «Совіцькі фільми», «Розмова з наукою», «Організація почуття», «Боротьба з янголом», «Розмова з Заходом», «Селянський король», «Сатриз Мапіз», «Провідництво письменства», «Батько дефетистів», «Сіре, жовте і червоне», есе «Бій за українську літературу». Ідейно-філософські погляди Липи в його «всеукраїнській трилогії» – «Призначення України» (1938),

«Чорноморська доктрина» (1940) та «Розподіл Росії» (1941). Юрій Липа як теоретик сучасної української геополітики.

6. Аналіз збірок Оксани Лятуринської (Збірка «Гусла» (1938). Використання язичницької та християнської символіки (1938), «Княжа емаль» (1941), присвячена пам'яті поета Юрія Дарагана, «Материнки» (1946), збірка віршів для дітей «Бедрик» (1956).). «Жіночий світ» у поезії.

7. Специфіка творчості Наталі Ливицької-Холодної (збірки «Вогонь і попіл» (1934), «Сім літер» (1937), біографічна проза про Шевченка «Шлях велетня» (1955)). Вплив символізму. Музичність віршів. Гендерний аспект творчості. Еротичність у поезії.

8. Студії з історії, археології, стародавньої історії України («Епізод із життя Європи Критської» (1957), казки-есеї «Благослови, Мати», «Золотий плуг» (1957), розповідь про Трипілля – «Минуле пливе в прийдешнє» (1978). Роман-епопея «Діти чумацького шляху» Докії Гуменної.

Тема 3. Є. Маланюк - український письменник, культуролог-енциклопедист, публіцист, літературний критик, сотник Армії УНР, «Імператор залізних строф».

1. Роль «Празької школи» у формуванні ідейно-естетичних поглядів поета.

2. Своєрідність творчості митця. Символізм і неоромантизм. Багатство й оригінальність засобів образності.

3. Особливість поетичних збірок 20-60-х років.

4. Проблема історичного вибору й долі («Стилет чи стилос?», «Ісход», «Біографія» («Мушу випити келих до краю...»), «Під чужим небом», «Лист», «Вічне»).

5. Філософське осмислення сучасності й минулого України («Невичерпальність», «Діва-Обида» («Лежиш, розпусто, на розпутті...»), «Варязька балада»). Дуалістичний образ України. Образ Еллади.

6. Є. Маланюк про роль поета й поезії («Стилет чи стилос?», «Сучасники», «Шевченко»), шлях розвитку літератури («Посланіє» (1926).

7. Еволюція поезії Є. Маланюка (збірки «Прощай», «Остання весна», «Перстень і посох»). Є. Маланюк –лірик.

8. Специфіка публіцистики (літературознавчих, культурологічних та історіософських статей, розвідок, есе, нарисів) Є. Маланюка.

Тема 4. Тодось Осьмачка та Ю. Клен

1. Загальна характеристика поетичного доробку Т. Осьмачки. Синтез різних течій модернізму (символізму, сюрреалізму, експресіонізму, імажинізму) і фольклорної поезики як визначальні риси «осьмачкізму». Метафорична гіперболізація та символізація образів у поезії Т. Осьмачки (збірки «Круча», «Скитські вогні», «Клекіт», «Сучасникам», «Китиці часу», «Із-під світу»). Автобіографічно-експресивний образ України в ліриці Т. Осьмачки. Екзистенційні мотиви. Художня трансформація біблійних образів.

2. Особливості прози Тодоса Осьмачки. Повість «Старший боярин» (1944 р.). Реальне і фантастичне у творі. «План до двору». Тема безправ'я маленької

людини перед тоталітарною репресивною машиною. «Ротонда душогубців». Праведний гнів митця і великий жаль до людини, приреченої на смерть.

3. Неокласичні традиції у житті і творчості Ю. Клена. Роль митця у поєднанні східного і західного літературного світів.

4. Синтез творчих принципів неокласиків та ідейно-художніх шукань поетів «Празької школи» у збірці Ю. Клена «Каравели». Романтична поетизація ідей державотворення, сильної, вольової особистості.

5. Мотиви культурологічної лірики Ю. Клена. Образи видатних діячів української і світової історії та культури. Філософська наснаженість пейзажної лірики. Неоромантизм. Новаторське осмислення проблеми «митець і влада» у поемі Ю. Клена «Прокляті роки».

6. Художня трансформація апокаліпсичних мотивів у поемі Ю. Клена «Попіл імперій». Гнівний осуд тоталітарних режимів.

7. Перекладацька діяльність Ю. Клена.

Тема 5. Олег Ольжич та Олена Теліга

1. Життєтворчість Олега Ольжича (1907—1944). Зв'язок поета з ОУН УПА.

2. Риси індивідуального стилю Олега Ольжича. Аналіз збірок «Рінь» (1935 рік), «Вежі» (1940) та «Підзамче» (1946).

3. Лицар духу українського народу Олена Теліга. Особливості світобачення поетеси.

4. Мотиви лірики Олени Теліги. Тип «нової жінки» в поезії Олени Теліги. Проблема самореалізації жінки через творчість.

Тема 6. Василь Барка - український письменник і перекладач

1. Життєтворчість Василя Барки.

2. Віддзеркалення глибокої християнської релігійності і етики в поезії Василя Барки (Шляхи: (1930), Цехи (1932). Апостоли: Поезії (1946), Білий світ: Поезії (1947), Псалом голубиноного поля (1958), Океан: Лірика.

3. Історична основа, історія написання, жанрова своєрідність

4. роману «Жовтий князь».

5. Багатоплановість роману (реалістичний, психологічний, метафізичний плани). Проблематика твору. Художня трансформація апокаліпсичних мотивів у романі. Трагічне й оптимістичне у романі.

6. Образна система роману «Жовтий князь». Українська ментальність родини Катранників.

7. Полісимволічність роману. Роль біблійної символіки. Образ апокаліптичного звіра – «жовтого князя». Ідейно-естетична функція кольору. Алюзії напоему Данте «Божественна комедія».

8. Сильові особливості роману: синтез символізму, експресіонізму та реалістичного зображення голодомору в романі.

Тема 7. Іван Багряний.

1. Загальний огляд життєвого шляху Івана Багряного. Світоглядні позиції І. Багряного.

2. Творчість Івана Багряного – одіссея людини над прірвою. Етапи творчого шляху І. Багряного.
3. Автобіографічність, гуманістичний пафос, неоромантичність індивідуального стилю І. Багряного («Огненне коло», «Тигролови»).
4. «Тигролови» як пригодницький і політичний роман. Викриття системи більшовицького терору. Історія створення роману І.Багряного «Тигролови». Проблематика твору.Характеристика образів роману І Багряного «Тигролови». Ідея сильної особистості у романі.Глибокий психологізм іромантичний пафос як визначальні складові творення образів. Художні особливості твору.Роль умовної символіки та фольклорно-епічних елементів у розкриттіідейного задуму роману.
5. Екзистенційна тенденція творів земляка («Людина біжить над прірвою» та «Сад Гетсиманський» (Художня трансформація біблійних мотивів та образів), «Маруся Богуславка»).
6. Публістична діяльність І. Багряного.

Тема 8. «Нью-Йоркська група поезії».

1. Основні аспектні засади творчості представників школи. Авангардизм.
2. Особливості творчості митця-гуманіста Б. Бойчука. Б. Бойчук - тонкий майстер художнього слова з трагічним світосприйманням («Час болю», «Спомини любові», «Мандрівка тіл»). Трагічні сторінки історії українського народу у драмі «Голод». Вплив філософії Ж.П. Сартра. Літературознавча та перекладацька діяльність.
3. Мотиви творчості поета, літературознавця, есеїста Б. Рубчака. Аналіз збірок «Камінний сад», «Промениста зрада», «Дівчина без країни». Проблема авторської особистості у статті Б. Рубчака «Живописаний Шевченко».
4. Проблематика творів Емми Андрієвської (поетика сюрреалізму) (зб. «Поезії», «Народження ідола», «Первні», «Спокуси святого Антонія», «Погляд з кручі», «Маратонський біг» та ін.), Віри Вовк (символізм) (зб. «Юність» (1954), «Зоря провідна» (1955), «Єлегії» (1956), Чорні акації (1961), «Любовні листи княжни Вероніки» (1967), «Каппа Хреста» (1968), «Меандри» (1979), «Мандат» (1980), «Жіночі маски» (1993), «Писані кахлі» (1999), «Віоля під вечір» (2000), «Поезія» (2000), «Калейдоскоп» (проза), «Зимове дійство» (1994), «Весняне дійство» (1995), «Крилата скрипка» (драматургія), Патриції Килини («Трагедія джмелів» (1960), «Легенди і сни» (1964), «Рожеві міста» (1969)), Жені Васильківської (зб. поезій «Короткі віддалі» (1959)).
5. Своєрідність творчості Юрія Тарнавського. Урбаністичні мотиви в зб. «Життя в місті» (1956), екзистенціалістичний роман Шляхи (1961), постмодернізм зб. «Ідеальна жінка», драм «Чотири проекти на український національний прапор», зб. статей «Квіти хворому», ст. «Дещо про поезії про ніщо», «Література і мова».
6. Перекладацька діяльність представників Нью-Йоркської групи.

Тема 9. Публіцистика й літературна критика в еміграції.

1. Виступи в пресі Д. Донцова, Є. Маланюка, У. Самчука, І.Багряного та ін.
2. Особливості літературної критики Г. Костюка, Ю. Лавріненка, В. Барки, Д. Чуба (Нитченка), С. Гординського, Ю. Шереха (Шевельова), Д. Чижевського, П.Одарченка, Ю. Бойка та ін.
3. Мовознавчі праці Г. Голоскевича, Ю. Шевельова, О. Панейка, Яра Славутича, В. Чапленка та ін.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	ко нс	сп		лек	пр	ко нс	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1.										
Тема 1. Література української діаспори.		4	2	2	1 0		2		2	20
Тема 2. Творчість поетів «Празької школи»			2		4					6
Тема 3. Є. Маланюк – український письменник, культуролог-енциклопедист, публіцист, літературний критик, сотник Армії УНР, «Імператор залізних строф».		2	2		1 0			2		20
Тема 4. Тодось Осьмачка та Ю. Клен		2	2	2	1 0					20
Тема 5. Олег Ольжич та Олена Теліга			2		1 0					10
Разом		8	10	2	4 4		4	2	2	76
Розділ 2.										
Тема 1. Василь Барка - український письменник і перекладач		2	2		6			2		6
Тема 2. Іван Багряний.		2	2		8					9
Тема 3. «Нью-Йоркська група поезії».		4	4		1 0		2			9

Тема 4. Публіцистика й літературна критика в еміграції.			2		1 2					10
Разом		8	10	2	4 6		2	2		35
Усього годин	120	16	20	4	8 0		4	4	2	110

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Література української діаспори.	4
2.	Творчість поетів «Празької школи»	2
3.	Є. Маланюк – український письменник, культуролог-енциклопедист, публіцист, літературний критик, сотник Армії УНР, «Імператор залізних строф».	2
4.	Тодось Осьмачка та Ю. Клен	2
5.	Олег Ольжич та Олена Теліга	2
6.	Василь Барка - український письменник і перекладач	2
7.	Іван Багряний.	2
8.	«Нью-Йоркська група поезії».	2
9.	Публіцистика й літературна критика в еміграції.	2
Усього годин		20

8.Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Астаф'єв О. «Нью-Йоркська група» : до генези назви. *Слово і час*. 1998–№2. С. 14-18.
2. Астаф'єв О. Реляція «реальність – сон» у поезії модернізму [Поезія діаспори Е. Андієвська, П. Килина]. *Слово і час*. 2002. № 9. С. 35-43.
3. Астаф'єв О. Стилї української еміграції: естетика тотожності. *Укр. мова та літ.* 2000 №7. С. 1-2.
4. Барка В. Межі художності. Літературний етюд: розбір взаємозначень та духовних правд мистецтва. *Сучасність*. 1998. №6. С. 103-115.
5. Бача Ю. Література національної меншини : [Українська література Чехосл.]. *Слово і час*. 1997 №9. С. 50-53.
6. Бойчук Б. Декілька думок про Нью-Йоркську групу і декілька задніх думок. *Сучасність*. 1979.
7. Водозазька С. Антологія трансцендентної самотності Емми Андієвської. *Слово і час*. 2004 №1. 49-53.
8. Гальченко С. Відгомін різних голосів: діаспора. *Слово і час*. 1992. №4. С. 49-50.

9. Грабовський Г. Голоси української еміграційної поезії // До історії української літератури. Дослідження, естет., полеміка. К. : Критика, 2003 С. 356-384.
10. Державин В. Поезія М. Ореста і неокласицизм / Українське слово. Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. 1993. Т. 2 С. 347 – 366.
11. Дзюба І. Вірність собі [Ігор Качуровський]. *Сучасність*. 2000. №11. С. 58-61.
12. Дороговказ. Поезії Теліги та Ольжича. К., 1994. 45 с.
13. Доценко Р. Поезія «на відстані душі». *Сучасність*. 2000 №7-8. С. 54-57.
14. Ільницький М. Мале літературне Відродження: (Українська повоєнна еміграційна критика). *Дивослово*. 2000. №4. С. 2-7.
15. Ільницький М. Літературні традиції поезії «поза традиції» [Нью-Йоркська група поетів]. *Сучасність*. 1996. №10. С. 113-122.
16. Історія української літератури ХХ ст. : у 2 кн. Кн.1. : 1910 – 1930-ті роки: навч. посібник / за ред. В. Дончика. К., 1993. 464 с.
17. Історія української літератури ХХ ст.: у 2 кн. Кн. 2: друга пол. ХХ ст. навч. посібник / за ред. В. Дончика. К.: Либідь, 1998. 456 с.
18. Качкан В. Український дух скріплювали поети (Стрілецька проза і пісня. Життя літературної діаспори). *Укр. мова та літ.* 1999. №5. С. 5.
19. Климентова Олена Ідеї Д. Донцова і літературна творчість «пражан»: від наслідування до переосмислення. *Слово і час*. 2000. №8. С. 45-55.
20. Кононенко П. На берегах традиційного туманного Альбіону: [Зарубіжне українство]. *Дивослово*. 1998. №1. С. 13-14.
21. Кононенко П. Княгиня української духовності // Українське слово. Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. 1992. Т.2. С.384 – 389.
22. Кошелівець. Можна одверто? [Погляд на українську літературу діаспори]. *Сучасність*. 1997. №10. С. 112-121.

Додаткові:

1. Лисенко Т. Мікро- і макросвіти у творчості Емми Андіївської. *Слово і час*. 2004 №1. С. 45-49.
2. Луцій С. З погляду сучасності (роздуми над книжкою О. Веретенченка «Нагорода моя – свобода»). *Слово і час*. 2005. №12. С. 8-11.
3. Моренець В. Суверенне самовираження митців: [Нью-Йоркська група митців]. *Сучасність*. 1997. №7-8. С. 49-51.
4. Назаренко Олена. Що дає нам поезія діаспори? *Дивослово*. 2000. – №10. – С. 58.
5. Неврлий М. Ольжич на тлі пражського літературного доквілля. *Сучасність*. 1998. №2. С. 102-109.
6. Нікітченко А. Особливості розвитку української мови в умовах діаспори Молдови. *Українська література в загальноосвітн. шк.* 2004. №2. С. 50-53.
7. Нитченко Д. Антологія кубанської літератури та боротьба навколо неї. *Сучасність*. 1997. №9. С. 150-151.
8. Одарченко П. Українська література. Збірник вибраних статей. К., 1995.

9. Орест М. Заповіти Ю. Клена / Українське слово. Хрестоматія укр. літ. та літ критики ХХ ст. К., 1993. Т. 1. С. 597 – 605.
10. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. К., 1999. С. 279 – 437.
11. Павличко С. Нью-Йоркська група в контексті модернізму. *Укр. мова й літ. в середн. шк.* 2000. №3. С. 25-36.
12. Павлишин М. Українська література в Австралії: контекст і проблематика. *Слово і час.* 1995. №9-10. С. 63-68.
13. Пінчук С. Улас Самчук і його роман-епопея «Волинь» / «Волинь». К., 1993.
14. Погребеник Ф. Еміграція і література: [Відображення в літературі теми еміграції] // *Укр. літ: матеріали I конгресу.* К.: АТ «Обереги», 1995. С. 238-249.
15. Погрібний А. Повернення Докії Гуменної / Українське. Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. Т. 2. К., 1993. С. 444 – 452.
16. Поети «Нью-Йоркської групи». Антологія / Упоряд. текстів О. Астафе'ва, А. Дністрового; передм. О. Астафе'ва. Харків, 2003. 288с. (Серія «Програма з літератури»).
17. Празька поетична школа. Антологія / Упоряд. текстів О. Астафе'ва, А. Дністрового; передм. О. Астафе'ва. Харків, 2004. 256 с. (Серія «Програма з літератури»).
18. Прима Л. Остап Грицай: Штрихи до портрета. *Слово і час.* 2000. №5. С. 80-85.
19. Ревакович М. Еротика в поезії Нью-Йоркської групи: декілька семіотичних і рецептивних міркувань. *Слово і час.* 2000 №2. С. 28-32.
20. Рудницький Л. Література з місією: Спроба огляду української еміграційної прози. *Слово і час.* 1992. №2. С. 41-45.
21. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії: [Ю.Тарнавський, Є. Маланюк, Ю. Клен, О. Зуєвський, В. Вовк, Л.Мосендз, О. Теліга, Ю. Липа та ін.]. *Слово і час.* 2004. №2. С. 20-24.
22. Славутич Яр. У вирі багатокультурності: Спогади сучасника. Славута, 1988. 224с.
23. Славутич Яр. Українська література в Канаді. Славута. 1992 – 336с.
24. Смерек О. Колорит художнього світу Емми Андієвської. *Укр. мова та літ. в сер. шк., ліцях та колегіумах.* 2003. №4. С. 48-57.
25. Сивокінь Г. «Споглядач із зовні» в ролі співучасника: до видання в Україні книжки австралійського літературознавця Марка Павлишина «Канон та іконостас». *Дивослово.* 1998. №6. С. 6-11.
26. Сорока М. Чи є панацея від міфу про Антея в українській літературі діаспори. *Слово і час.* 2000. №12. С. 11-19.
27. Тарнавська М. Українське літературознавство на сторінках англомовних університетських журналів. *Сучасність.* 1999. №4. С. 82-95.

28. Творчість київських неокласиків у контексті української модерної поезії ХХ століття : збірник статей магістрантів / за ред. Н.І. Кириленко. Суми : вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015. 72 с.
29. Уліщенко А. Особливості української еміграційної прози в системі вивчення літератури українського зарубіжжя в загальноосвітній школі. *Укр. мова і літ. в школі*. 2004. №4. С.29-33.
30. Фасоля А. Давайте знайомитись: Нью-Йоркська поетична група. *Українська література в загальноосвітн. шк.* 2003. №7. С. 41-45.
31. Чижевський Д. Ю. Клен, вчений та людина / Українське слово. Хрестоматія укр. літ. та літ критики ХХ ст. К., 1993. Т. 1. С. 613 – 623.
32. Шерех Ю. МУР і я в МУРі: Сторінки із спогадів: Матеріали до історії української еміграційної літератури // Пороги і запоріжжя. Т.2. – Х., 1998. С. 296-323.
33. Шерех Ю. Українська еміграційна література в Європі 1945-1949рр. // Пороги і Запоріжжя. Т.1. Х., 1998. С. 196-235.

Інформаційні ресурси

<http://antipedagogika.com/knizhnaya-yarmarka-2014/>

<http://bit.ua/2014/03/6-myrovyyh-knyzhnyh-yarmarok-v-2014-hodu/>

<http://www.pro-books.ru/bookfairs2014>

<http://diasporiana.org.ua/category/literaturoznavstvo/>

<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0005100>

http://eudusa.org/index.php?title=Main_Page

<http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/UA/elib.exe?I21DBN=UKRLIB&P21DBN>

<http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:
технічні засоби навчання, друковані та інтернет-джерела інформації.